

Stibor – årsberättelse 2018

Enligt ramverket för Stibor ska Stiborkommittén årligen avge en redogörelse för hur beräkningen av Stibor har fungerat. Kommittén avger härmed följande redogörelse för verksamheten under år 2018.

Bankföreningen är huvudman för Stibor och dess styrelse utser ledamöter i Stiborkommittén. I december 2018 beslutades dock att Stiborverksamheten ska övertas av föreningens helägda dotterbolag Financial Benchmarks Sweden AB, så skedde också den 1 januari 2019.

Stiborkommittén

Stiborkommittén hade vid årets utgång följande sammansättning:

Ordförande:	Peder Hagberg, SEB
Vice ordförande:	Ulf Jakobsson, Swedbank
Ledamöter:	Thomas Åhman, Handelsbanken Martin Rydin, Länsförsäkringar Bank Kim Skov Jensen, Nordea Christoffer Møllenbach, Danske Bank Fredrik Jönsson, SBAB Irma Rosenberg, f.d. vice riksbankschef
Observatörer:	David Forsman, Riksbanken Peter Danielsson, Nasdaq Johan Hansing, Bankföreningen
Sekretariat:	Tomas Tetzell, Anne Sundqvist och Jonny Sylvén samtliga Bankföreningen.

Ersättare i kommittén är Maria Lindbäck, SEB, Marcus Larsson, Svenska Handelsbanken, Johan Stefenson, Swedbank, Henrik Rahm, Nordea, Per Tunestam, Danske bank, Klas Axelman, Länsförsäkringar Bank, Nils Rydberg, SBAB samt Tomas Ernhagen (oberoende; Fastighetsägarna). Under året har följande ersättare avgått: John Arne Wang, SEB, Lene Putten, Handelsbanken och Hanna Öberg, Länsförsäkringar.

Kommittén har haft fyra protokollförda sammanträden under året. Särskilda möten har ägt rum med ledamöterna från Stiborbankerna för att diskutera den framtida administrationen av Stibor och valet av samarbetspartner.

Stibor har under året registrerats som varumärke av Patent- och registreringsverket med Bankföreningen som innehavare. Ansökningar om varumärkesregistrering av Stibor har också lämnats till myndigheterna i bl.a. EU, UK och USA.

Stiborbanker

Antalet Stiborbanker är sju: Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar Bank, Nordea, SEB, Swedbank och SBAB. Det innebär att antalet har ökat med två sedan Bankföreningen blev huvudman för Stibor i mars 2013.

Den dagliga Stiborsättningen

Av ramverket framgår hur den dagliga Stiborsättningen ska fungera och vilka uppgifter som Stiborkommittén har m.m.

Stiborfixingen har fungerat problemfritt under alla bankdagar utom vid ett tillfälle. Det var i samband med Nasdaqs datorhaveri i april 2018. Fixingen fick då ske manuellt enligt backuprutinen för Stibor. Stibor kunde – trots haveriet och att Nasdaqs system låg nere i fem timmar under dagen – beräknas och publiceras med en försening på ca 45 minuter. Med anledning av incidenten uppdaterades backuprutinerna och kommunikationsplanen för Stibor. En ytterligare incident, som dock inte påverkade fixingen, var att felmeddelanden sändes ut av misstag till samtliga Stiborbanker i november i samband med återstart av Nasdaqs system efter uppdatering.

Utvecklingen av Stibor under året

Stibor fastställs varje bankdag för sex olika löptider. Inrapporteringen av räntesatser och publiceringen av Stibor har under året följt den i ramverket angivna rutinen. Huvuddelen av de finansiella kontrakten som har kopplingar till Stibor har det till Stibor 3 månader.

Eftersom antalet Stiborbanker numera uppgår till sju, ska enligt ramverket det högsta och det lägsta bidraget tas bort innan beräkningen av Stibor görs. Därmed minskar volatiliteten.

Inför det första kvartalsskiftet visade utvecklingen av Stibor olika förväntningar i bankerna. Detta ledde dels till sänkta fixings för 1M och 2M före kvartalsskiftet, dels till stor spridning av bidragen till 1M under mars månad.

Liknande tendenser för 1M och 2M förekom även inför det andra kvartalsskiftet och i mindre utsträckning också inför det tredje kvartalsskiftet. Såväl 3M som 2M gjorde betydande sänkningar inför årsskiftet. Då marknaden förväntade sig att Riksbanken

skulle göra höjningar av reporäntan under december eller februari, steg det generella ränteläget. I och med offentliggörandet av Riksbankens beslut om höjning av repo-räntan till -0,25 procent den 20 december höjdes de längre Stiborräntorna. Eftersom dessa räntor var nedpressade på grund av årsskifteseffekterna så blir höjningen mer dramatisk. Då själva höjningen genomfördes först 2019 så hölls de kortare löptiderna (T/N och veckan) kvar på lägre nivåer.

Ändringar i ramverket

Ramverket för Stibor har ändrats två gånger under 2018.

Genom den ena ändringen, som genomfördes under våren, infördes dels ett krav på att behörig personal ska finnas tillgänglig för handel, dels ett förtydligande av handelsposterna för de olika Stiborbankerna.

Den andra ändringen föranleddes av att Bankföreningen under året bildade dotterbolaget, Financial Benchmarks Sweden AB, med syftet att ta över Bankföreningens Stiborverksamhet. Som en följd av det ställningstagandet ändrades ramverket så att bolaget och dess styrelse tog över den roll som Bankföreningens styrelse tidigare haft att utse Stiborbanker och ledamöter i Stiborkommittén samt besluta om ändringar av den första delen av ramverket. Denna ändring trädde i kraft i december 2018.

Anpassningen till EU-förordningen

EU har antagit en förordning om referensvärden och index (den s.k. benchmarkförordningen, BMR). Den ger nya förutsättningar för bl.a. administratörer av interbankräntor och innebär att administratören måste ha tillstånd och stå under tillsyn. Eftersom Bankföreningen inte kan stå under tillsyn, bildade föreningen dotterbolaget Financial Benchmarks Sweden AB med uppgiften att bedriva Stiborverksamheten.

Övergångsbestämmelser gör att befintliga administratörer har till utgången av 2019 på sig att söka om tillstånd för att fortsätta verksamheten. Bankföreningen har dock tillsammans med Finans Danmark och Finans Norge i skrivelser till EU-kommissionen hemställt att övergångstiden ska förlängas för att hänsyn ska kunna tas till den påverkan på interbankräntorna som kan följa av införandet av alternativa referensräntor (se nedan).

Upphandling

Sekretariatet har under året haft ett nära samarbete med Finans Danmark och Norske Referanserenter A/S (dotterbolag till Finans Norge) i syfte att samordna upphandlingen av vissa centrala funktioner såsom beräkningsombud för samtliga skandinaviska ibors: Stibor, Cibor och Nibor. Externa konsulter har presenterat rapporter dels om lämplig organisatorisk struktur för administrationen av interbankräntorna, dels om tänkbara utformningar av licensieringssystem.

Under hösten 2018 sände de tre organisationerna gemensamt ut offertförfrågningar till potentiella leverantörer av tjänsterna som beräkningsombud och licensieringsagent. Svaren från anbudsgivarna har analyserats och diskuterats tillsammans med Finans Danmark och NoRe samt presenterats för Stiborkommittén. Förhandlingar har inletts med ett par utvalda anbudsgivare.

Myndighetskontakter

Sekretariatet har haft flera möten med företrädare för Finansinspektionen för att informera dels om den löpande verksamheten med Stiborfixingen, dels om hur anpassningen till BMR fortskrider. Vid mötena har också behandlats utvecklingen av alternativa referensräntor.

EU kommissionen offentliggjorde den 17 oktober sitt beslut att Stibor är ett s.k. kritiskt referensvärde enligt Benchmarkförordningen. Man instämde därvid i en bedömning som Finansinspektionen och Esmå gjort att Stibor är av avgörande betydelse för de svenska finansiella marknaderna. Stibor har tagits upp i EU-kommissionens förteckning över kritiska referensvärden. Där ingår i övrigt endast Euribor, Eonia och Libor, som dock är kritiska på EU-nivå, medan Stibor är kritiskt i Sverige.

Utvecklingen av en alternativ referensränta

Nya O/N-räntor, vilka är på väg att ersätta Libor, har introducerats i USA (SOFR) och i England (SONIA). Inom ECB pågår ett arbete med att ta fram en alternativ referensränta till EONIA och eventuellt även för EURIBOR. En alternativ O/N-ränta, ESTER (Euro Short Term Rate), ska enligt ECB publiceras från och med oktober 2019.

Den internationella utvecklingen av alternativa räntor kan komma att påverka förtroendet för Stibor. Bankföreningen har därför startat en särskild arbetsgrupp för att analysera hur alternativa räntor kan utformas i Sverige. Arbetsgruppen har till uppgift att analysera, utveckla och rekommendera en alternativ riskfri eller nästan riskfri ränta. Förslag till alternativ ränta och lämplig administratör för denna ska presenteras senast Q4 2019. I arbetsgruppen ingår representanter från samtliga Stiborbanker. Som observatörer deltar Riksbanken, Riksgälden, Finansinspektionen och Bankföreningen.